

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Hengelo
T.a.v.
Postbus 18
7550 AA HENGELO OV

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Olonummer

Onze referentie
1485250

Bijlagen
0

Datum 14 maart 2024
Betreft Wabo advies omgevingsvergunning rijksmonument

Naam	Wilhelminaschool
Adres	Industriestraat 9
Postcode/plaats	7553CK Hengelo
Gemeente/provincie	Hengelo; Overijssel;
Monumentnummer	511476

Geacht college,

Op 11 januari 2024 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen onder voorwaarde dat de bouwkundig adviseur van de RCE bij de bouwvergadering aansluit.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Het plan

Het plan omvat het realiseren van 49 zorgappartementen in de voormalige Wilhelminaschool. Hiervoor worden over twee bouwlagen de voormalige leslokalen opgedeeld in 33 wooneenheden (17 op de 1e en 16 op de 2e) waarin een badkamer en keukenblok wordt geplaatst en die rolstoeltoegankelijk zijn. In de kapverdieping worden 16 wooneenheden gerealiseerd met in iedere eenheid een badkamer. Omdat de lift niet tot in de kapverdieping komt zijn deze eenheden niet rolstoeltoegankelijk. Per bouwlaag worden de verdiepingen in de voormalige binnenplaats benut voor woonkamers (de 1e en 2e bouwlaag) en een recreatieruimte (de kapverdieping). De bestaande personen lift wordt gewijzigd in een beddenlift. De met brandmuren en deuren opgedeelde u-vormige gang wordt

weer open gemaakt. De glaspanelen die de binnenplaats afsluit wordt verwijderd tbv inpandige balkons.

Op tekening wordt aangegeven dat in alle wooneenheden van de 1e verdieping een trapopgang en entresol wordt aangebracht. In gesprek ter plaatse werd duidelijk dat dit waarschijnlijk niet uitgevoerd wordt.

Dit plan is twee maal op locatie besproken: op 12 april 2022 bij het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel en op 15 februari 2024 door twee adviseurs van de RCE.

Motivering

Dit voorliggende plan omvat een tweede herbestemming voor dit pand. Het uit 1917-1918 daterende Wilhelminaschool is in 2002 herbestemd tot Industriemuseum. Hiervoor is de oorspronkelijke plattegrond van de u-vormige gangstructuur met de grote lokalen flink gewijzigd. Veel tussen de lokalen zijn verwijderd en naar de gang toe zijn er grote openingen aangebracht. De binnenplaats is met een grote glaspui dichtgezet en er zijn twee grote verdiepingvloeren in aangebracht. Dit alles ten behoeve van het museale gebruik waardoor de bezoeker door de voormalige leslokalen een route konden volgen langs de expositie.

Met de huidige herbestemming wordt deze opengemaakte plattegrond weer dichtgezet. Zelfs zover dichtgezet dat de lokalen worden opgedeeld in kleinere eenheden. In de meeste gevallen wordt een wooneenheid 2 vensters breed. De wooneenheden op de hoeken aan de voorzijde krijgen een vierkante plattegrond, aan twee zijden vensters en worden het grootst. De badkamers en keukenblokken worden als losse elementen in de ruimte geplaatst.

De in 2002 aangebrachte verdiepingvloeren in de voormalige binnenplaats worden deels dichtgezet en hergebruikt als woon-/huiskamer. Omdat de glazen gevel wordt verwijderd geeft dit ruimte voor inpandige balkons. De bestaande openingen in de voormalige buitengevels blijven in gebruik of worden hergebruikt om toegang te geven tot nieuwe toiletruimtes. Deze toiletruimtes worden, net als in de wooneenheden, als losse elementen aangebracht.

Het is natuurlijk spijtig dat een vrij recente herbestemming na zo'n 20 jaar nog eens over gedaan wordt. Dit heeft gevolgen voor de authenticiteit van het pand. Een plattegrond gaat voor een tweede keer flink aangepast worden. Werden de ruimtes eerst leger gemaakt, met deze herbestemming worden de ruimtes flink gevuld. De ruimtes worden verkamerd en de gang weer geopend. Ik acht het van belang dat ook de structuur van de eerste functie (school) ook met de nieuwe bestemming zichtbaar blijft. Om dit heel concreet te maken: maak het verschil tussen oorspronkelijke doorbraken en nieuwe doorbraken/openingen zichtbaar. Leg de nieuwe wanden (woning scheidend) iets terug in bestaande constructie waardoor betonbalken en kolommen zichtbaar blijven. Zo blijft het een duidelijke nieuwe toevoeging in oude constructie. Dit geldt ook voor de badkamers andere nieuwe in te voorzieningen. Deze zijn toevoegingen van nu en dat mag ook zichtbaar zijn in vormgeving, kleur en materialisatie.

Dit plan betekent ook een verbetering voor dit monumentale gebouw. Het verwijderen van de glazen gevel en het terugbrengen van de u-vormige gangstructuur juich ik toe. Vooral voor het toekomst gebruik aan de achterzijde (het gesloten fabrieksterrein van Stork wordt openbaar) is het positief dat de oorspronkelijke open zijde weer opent. De gangstructuur is voor de oorspronkelijke school en de structuur van het gebouw zeer bepalend.

Toch zijn er wat onderdelen in dit plan die nog wat nadere aandacht of uitwerking nodig hebben. Ik zal dit positieve advies onder een voorwaarde geven: dat op bouwkundig vlak de bouwkundig adviseur van de RCE gedurende de uitvoering regelmatig aanwezig is bij bouwvergaderingen of op afroep wanneer dit nodig is. Ik adviseer tijdens de contactmomenten de volgende aanbevelingen en aandachtspunten te bespreken en deze de bouwkundige van de RCE ter goedkeuring voor te leggen.

Voor dit plan ontbreken nog:

- De aangeleverde slooptekening lijkt meer op de tekening voor de waardestelling. Voor tijdens de uitvoering is deze niet bruikbaar
- Aanzichten van nieuwe balustrades/hekwerken ivm doorval
- Interne installaties, stijpunten en schachten (bijvoorbeeld voor de vele badkamers en keukenblokken)
- Installaties op het dak: ventilatie-unit/luchtbehandeling; zonnepanelen; warmtepompen
- Isoleren van de kap, buitenmuren, wanden, vloeren (denk ook aan contactgeluid)
- Details van de achterzet-/isolatieglas: raamopening is ter grote van bestand en te handhaven kozijn

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift en tekeningen

Graag wijs ik u erop dat u op grond van het Bor verplicht bent een afschrift van het ontwerpbesluit en van de beschikking, beide met bijbehorende stukken, op te sturen naar de staatssecretaris van OCW, via het Omgevingsloket online of omgevingsvergunning@cultureelerfgoed.nl.

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

Onze referentie

1485250

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,